

Què vol dir “Catalunya catalana”

written by Fèlix Rabassa i Martí | 21 de setembre de 2019

Començo aquest article recomanant *Rebellion*, una sèrie irlandesa de Netflix que TV3 hauria d'emetre en horari de màxima audiència, evidentment doblada al català. Bé, això si TV3 volgués exercir de televisió nacional catalana. Però això ja són figures d'un altre paner. La sèrie tracta de l'Alçament de Pasqua de l'any 1916, la rebel·lió armada dels nacionalistes irlandesos contra el domini que l'Imperi Britànic exercia a l'antiga Hibernia. El cas és que en la sèrie es fa esment en diverses ocasions del caràcter culturalista i basat en la identitat cèltica-irlandesa dels nacionalistes que van organitzar l'Alçament. Un dels personatges femenins de la sèrie, que en la ficció és una de les deixebles de Pádraig Anraí Mac Piarais –en anglès, Patrick Henry Pearse–, expressa el desig de molts independentistes irlandesos d'aconseguir una Irlanda gaèlica, o bé una **Irlanda irlandesa**.

Pádraig Anraí Mac Piarais (1879-1916) fou un dels màxims dirigents de l'Alçament de Pasqua i un gran dinamitzador de la llengua i de la cultura gaèliques d'Irlanda. En una vila a la vora de Dublín creà una escola on s'ensenyava la llengua gaèlica –també anomenada irlandès– als infants. Mac Piarais estava convençut que l'ànima de la nació irlandesa era la seva llengua, el gaèlic, així com la seva cultura pròpia. Pel que fa la cultura autòctona, aquells anys el nacionalisme irlandès va promoure la recuperació de tot de costums i tradicions que s'havien anat perdent, així com d'esports tradicionals irlandesos, que van revivre gràcies al fervor culturalista dels nacionalistes.

Tanmateix, feia ben bé una centúria, d'ençà de començaments del segle XIX, que el gaèlic havia entrat en un procés de

decadència agreujat per la Gran Fam de 1845 a 1849. La llengua irlandesa es començava a perdre arreu de l'illa, sobretot a les ciutats i a principis del segle XX ja només la parlava un 25% de la població, sobretot en zones rurals. Mac Piarais afirmava que per aconseguir l'ideal de la Irlanda irlandesa calia desempallegar-se de la influència –lingüística i cultural- anglesa. I es lliurà a aquesta tasca de recuperació de la llengua i de la cultura autòctones, a més de combatre amb les armes per la independència política d'Irlanda. Després del fracàs militar de l'Alçament de Pasqua ell i molts dels líders de la revolta van ser afusellats pels britànics.

Veiem com el nacionalisme –l'independentisme- irlandès tenia com a principal raó de ser la lluita per la recuperació i la dignificació de la llengua i la cultura pròpies i tenia com a lema **Irlanda irlandesa**. Aquesta Irlanda irlandesa es contraposava a la Irlanda aculturada i anglicitzada d'aquells anys.

A finals del segle XIX i sobretot a les primeres dècades del segle XX Catalunya vivia un procés històric semblant a l'irlandès, tot i les moltes diferències que hi havia entre tots dos països. Catalunya i Irlanda havien covat un nacionalisme autòcton que maldava per anar separant cadascuna de les dues nacions sense estat de la metròpoli que les ocupava i tots dos nacionalismes tenien unes arrels, uns fonaments basats principalment en la defensa de la llengua i de la cultura autòctones. La cerca de la independència política i econòmica també era un motiu de pes per a tots dos moviments, però allò que arrossegava el poble vers el nacionalisme eren arguments d'arrel lingüística, cultural, històrica, a diferència de l'independentisme català *mainstream* d'avui dia, basat en lemes buits i despersonalitzats com “fer República” o “nou país”. Eren arguments basats en el sentiment de ser pobles diferenciats.